

Project co-financed by the European
Regional Development Fund

webinar / telekonferencija /
**MREŽA ZIMSKIH OTOKA ZA
CJELOGODIŠNJA TURISTIČKA
ISKUSTVA NA MEDITERANU**

Dubrovnik – Babino Polje, Mljet, 22. prosinca 2020.

DNŽ

DUNE

ZZPUDŽ

PROJEKT WINTER MED INTERREG Mediterranean

Mreža zimskih otoka za cjelogodišnja turistička iskustva na Mediteranu

Program: **INTERREG Mediterranean**

The functional project leader : **Association of Tuscan Municipalities**

Duration: 11/2019 – 6/2022

Budget: 2.650.000,00 € (DUNEA budget: 230.000,00 €)

Partners: **Association of Tuscan Municipalities - ITALY**

EGTC EFXINI POLI – GREECE

Development Agency of South Aegean Region – GREECE

Institute of Agriculture and Tourism – CROATIA

Larnaca&Famagusta District Development Agency – CYPRUS

Dubrovnik Neretva Regional Development Agency – CROATIA

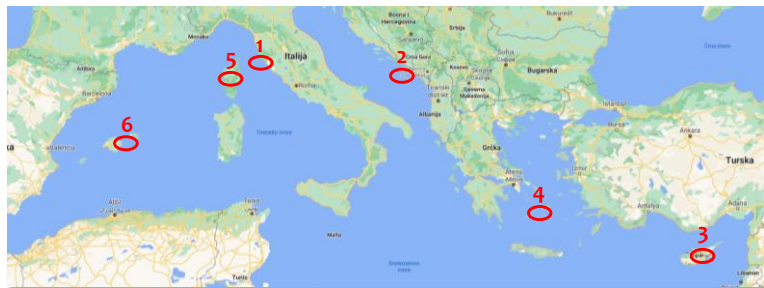
Confesercenti Toscana – ITALY

Corsican Tourist Agency - FRANCE

PILOT PODRUČJA

- Projekt razvija vizije za mediteranske otoke kao jedinstveno odredište EU-a, izgrađeno na zajedničkoj kulturi, baštini i identitetu;
- Pilot područja na Mediteranu su Toskanski arhipelag u Italiji, otoci Korčula i Mljet u Hrvatskoj, Cipar, južni Egej u Grčkoj, Balearski otoci u Španjolskoj i Korzika u Francuskoj;
- Sva ova područja imaju većinski samo ljetni turizam po modelu sunce i more;
- Potencijali ovih područja su zimi nedovoljno iskorišteni;
- WINTER MED traži da se osmisle jasne strategije, kako bi se ostvario ključni impuls za širenje turizma tijekom cijele godine.

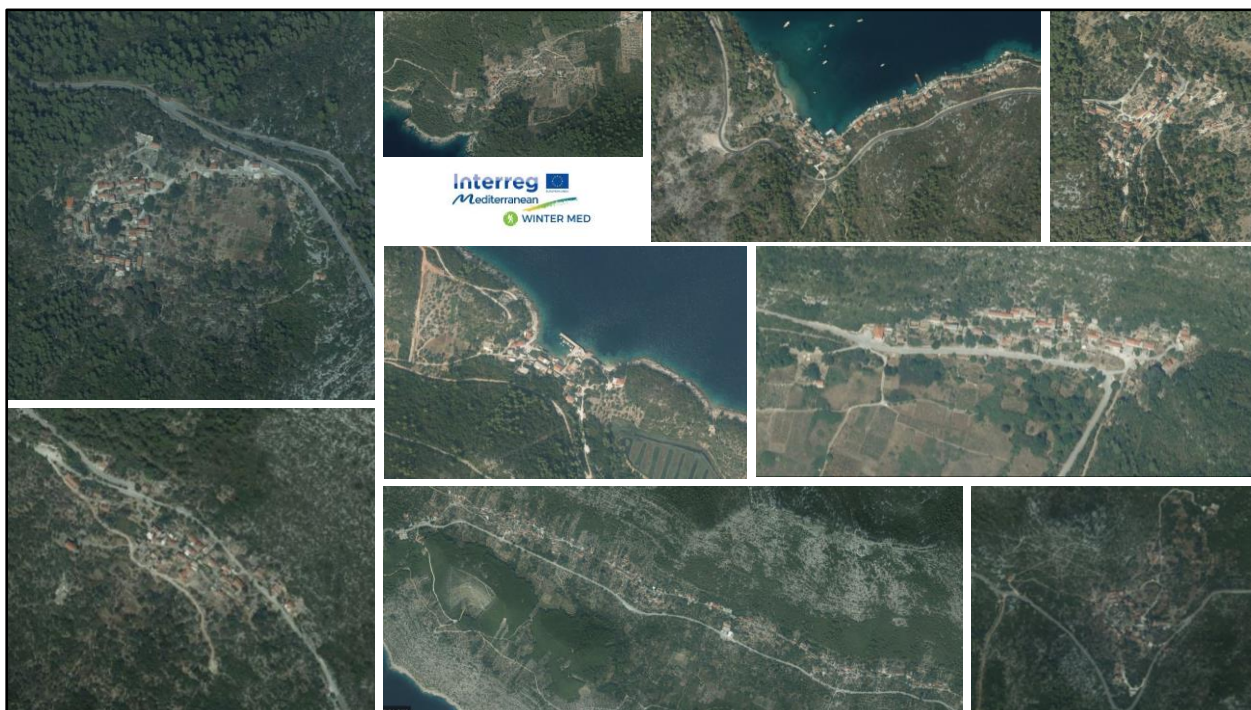

4.

Promicanje održivog i odgovornog cjelogodišnjeg turizma na otocima uz istodobno očuvanje i valorizaciju kulturne i prirodne baštine

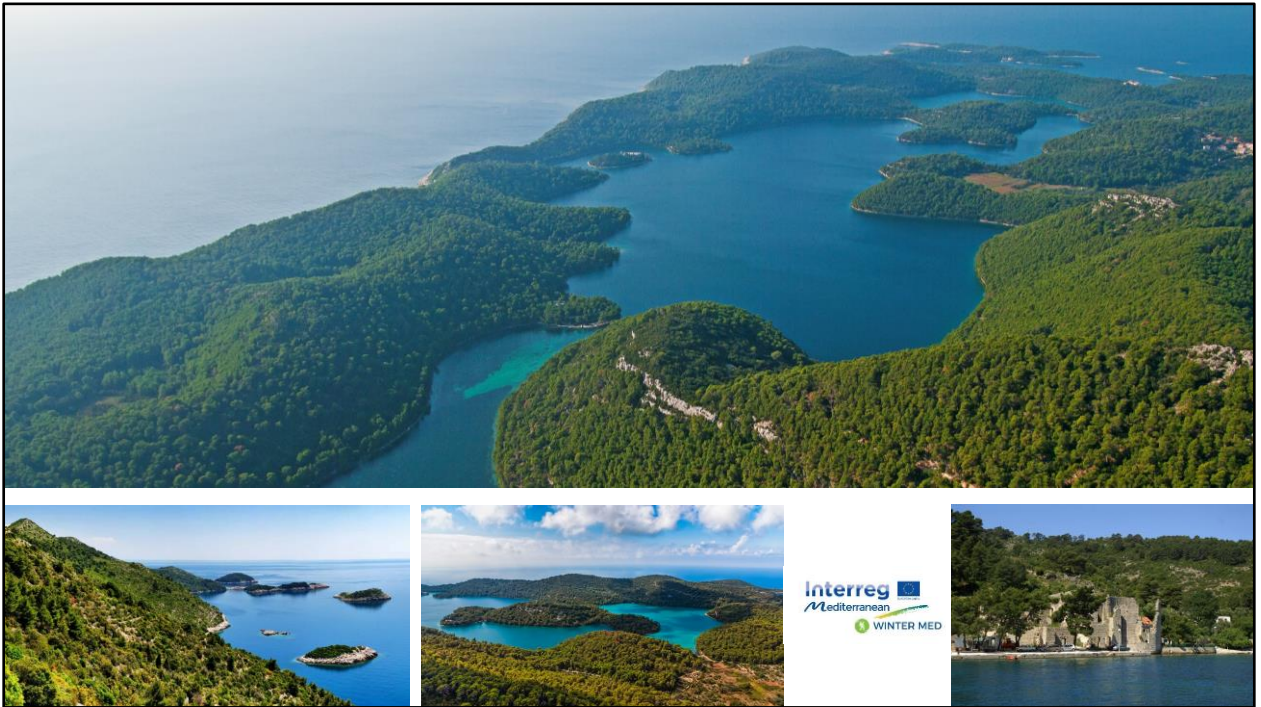
Turistički sektor glavni je gospodarski pokretač, koji u svom sadašnjem obliku istovremeno donosi i veliki pritisak na kulturnu i prirodnu baštinu teritorija, gubitak biološke raznolikosti, obalnu eroziju, pritisak na lokalne resurse, komercijalizaciju lokalne kulture i tradicije, što sve koči održivi razvoj sektora.

5.

Projekt ukazuje na potrebu planiranja i diverzifikacije turizma kako bi se ostvario prijelaz s ljetne prekomjerne iskorištenosti turističke destinacije na odgovornu i održivu cjelogodišnju ponudu temeljenu na razvoju visoko-kvalitetnog multi-tematskog turizma .

Ovaj projekt je nastavak uspješnog projekta CO-EVOLVE koji je slično napravio za područje Neretve.

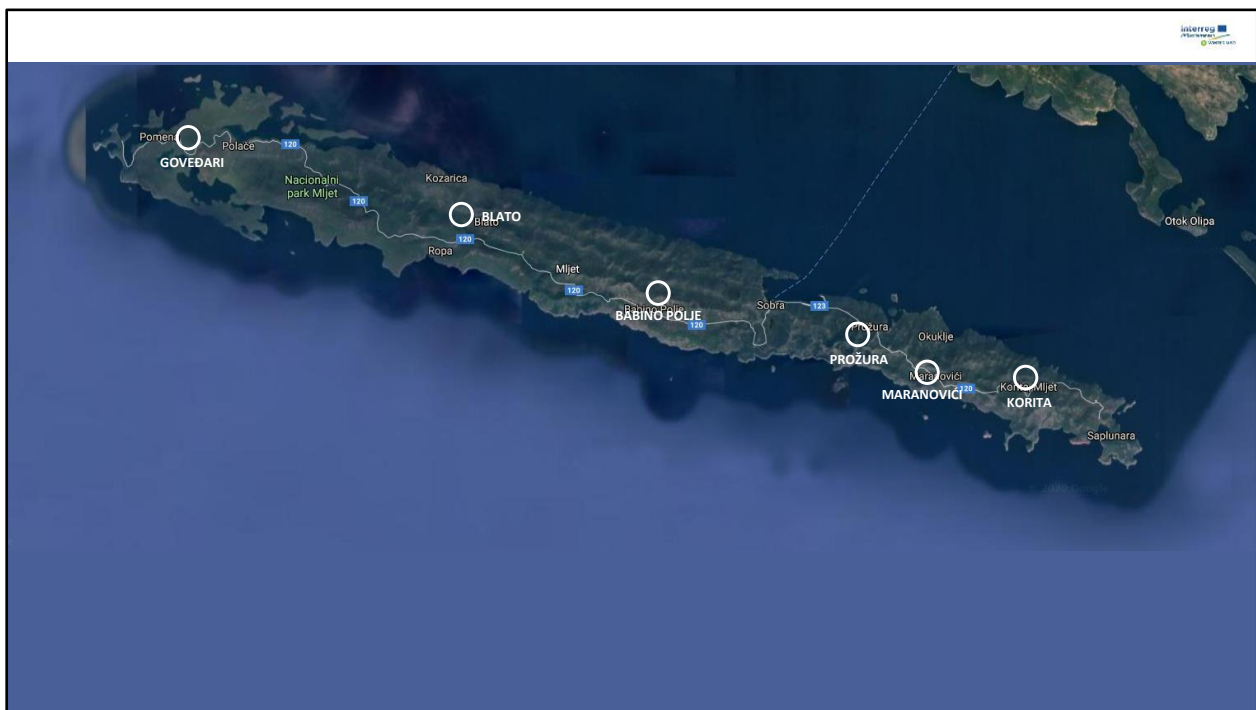
6.

U topografski kompleksnom teritoriju Dubrovačko neretvanske županije, određenom morem, brdima i otocima, razvili su se brojni oblici i vrste kulturnih krajolika koji čine ovaj prostor jedinstvenim i prepoznatljivim.

Degradacija kulturno povijesne baštine, događa se iz neznanja i nedovoljne svijesti lokalnog stanovništva o vrijednosti prostora u kojem žive kao i neosjetljivosti pojedinih investitora koji grade objekte neprimjerene veličinom i oblikom za ljetni odmor u svrhu brzog stvaranja kapitala...

Takvim razvojem u prostoru dolazi do ugroženosti mnogih kulturnih krajolika, kulturno - povijesnih cjelina i pojedinačnih spomenika kulture općenito.

Prepoznavanjem kulturnih krajolika i povijesnih naselja te njegovim uključivanjem u politike i strategije razvoja kao i u prostorno - planske dokumente i projekte zaustavio bi se stihijski odnos prema ambijentu i "trošenje" vrijednog ugroženog resursa koji čini prostornu prepoznatljivost i identitet ovih područja

7.

Na Mljetu su se razvila povijesna naselja udaljena od obale, izuzev Polača s antičkom vilom rustikom, koja predstavlja vrijednu kulturnu baštinu koja je zakonom zaštićena. Međutim, ostala povijesna naselja na otoku nisu zaštićena nego su samo evidentirana u prostorno-planskoj dokumentaciji.

Na Mljetu su povijesna naselja nastala u unutrašnjosti (Goveđari, Babino Polje, Blato, Prožura, Maranovići, Korita), a Pomena, Polače, Kozarica, Ropa, Sobra, Prožurska Luka, Okuklje, Saplnara su nastala na obali i novija su naselja.

8.

Sva naselja iz unutrašnjosti otoka tijekom 20. stoljeća preselila su se na obalu ili uvale gdje su formirala aglomeracije s kućama za odmor u funkciji turizma.

Danas takva zaposjednutost obale kao i gradnja apartmanskih objekata uglavnom se ističe kao negativni primjer urbanizacije obale (Govedari imaju Pomena, Polače i Soline, Blato - Kozaricu i Ropa, Babino Polje – Sobru i Sutmiholjsku, Prožura Prožursku Luku, Maranovići Okuklje, Korita Saplanaru).

Današnji turizam sunca i mora nije više dostatan te treba planirati raznolik i kvalitetnu ponudu svojstvenu samo tom prostoru što je čini konkurentnom na širem tržištu.

Tradicija otoka Brača je uvijek bila samoodrživost (plodna polja, terase, more), međutim u posljednje vrijeme turizam je prevladao zbog relativno lake i brze zarade.

Međutim, otok, uz svoju izrazitu prirodnu baštinu ima i priliku da naselja koja u svojem okrilju imaju povijesne nukleuse predstavi kao potencijal otočkog kulturnog turizma. Potebno je u turističke strategije i programe uključiti kulturno - povijesne cjeline uklopljene u povijesni urbani krajolik kao vrijedne kulturne atrakcije te ih povezati s rekreacijskim, izletničkim, biciklističkim te agrarnim, eno i gastro

turizmom, agro turizmom, zdravstvenim, znanstvenim i sl. turizmima.

9.

Danas u naseljima otoka Mljeta moramo pronaći onaj povijesni nukleus, ono kulturno dobro ambijentalne vrijednosti koji će postati počelom priče o ljudima, naselju i otoku

Biti će potrebno istražiti, identificirati, analizirati i valorizirati povijesne cjeline unutar postojećih naselja.

Povijesni krajolik mora obuhvaćati područje obale, otoka i mora, u kojem je tijekom povijesnog razvoja stvoreno područje prepoznatljivih svojstava i značajnih kulturnih, povijesnih, estetskih i ekoloških vrijednosti. Značajna obilježja i vrijednosti morskih, obalnih i otočnih krajolika jesu jedinstveni uzorci krajolika i načina života (ribarstva, moreplovstva, poljodjelstva) koji prikazuju harmonično međudjelovanje i suživot čovjeka i prirode tijekom povijesti. Cjelovitosti takvih krajolika, osim očuvanih kulturnih tradicija i obilježja, naselja, građevina, arheoloških nalazišta (kopnenih i podvodnih), doprinose bioraznolikost i očuvanost ekosustava

10.

Zadatak ovog projekta je izrada Stručne podloge **Integralna zaštita kulturno-povijesnih cjelina postojećih naselja u otočnim krajolicima kao preduvjet za održiv i odgovoran cjelogodišnji turizam.**

Stručna podloga, da bi postala obvezujuća treba biti ugrađena u prostorne planove jedinica lokalne samouprave.

Podloga za njezinu izradu je Studija „Prepoznavanje i vrednovanje kulturnih krajolika DNŽ“ izrađena za potrebe Izmjena i dopuna Prostornog plana Županije i predstavljala bi konzervatorsko-urbanističko-krajobrazno podlogu kojom bi se identificirale i valorizirale kulturno-povijesne cjeline naselja na otoku Korčuli i Mljetu koje nisu zakonom zaštićene, kao i otočne prirodne i kulturne krajobrazu u kojima su ta naselja nastala.

Odredila bi se vrijedna područja i dale smjernice za ugradnju u prostorno-plansku dokumentaciju, a služila bi i u svrhu obnove i revitalizacije identificiranih i valoriziranih kulturno-povijesnih cjelina i prirodnih i kulturnih krajobrazu koji postaju okosnica razvoja otoka u budućnosti.

11.

Naseljenost otoka Mljeta ima tisućljetni kontinuitet, o tome svjedoče brojne ilirske gradine i tragovi antičkog razdoblja.

Na otoku ima određeni broj zakonom zaštićenih prirodnih i kulturnih vrijednosti za koje skrbe nadležna ministarstva, međutim veliki je broj prostornim planovima evidentiranih prirodnih i kulturnih vrijednosti koje bi trebale štiti regionalna i lokalna uprava.

Prostorni plan Županije je preporučio da se za sve evidentirane kulturne krajolike koji su ocijenjeni kategorijom regionalnog/lokalnog značaja prilikom izrade prostorno planske dokumentacije niže razine, kao podloga izradi **konzervatorsko-krajobrazna studija**.

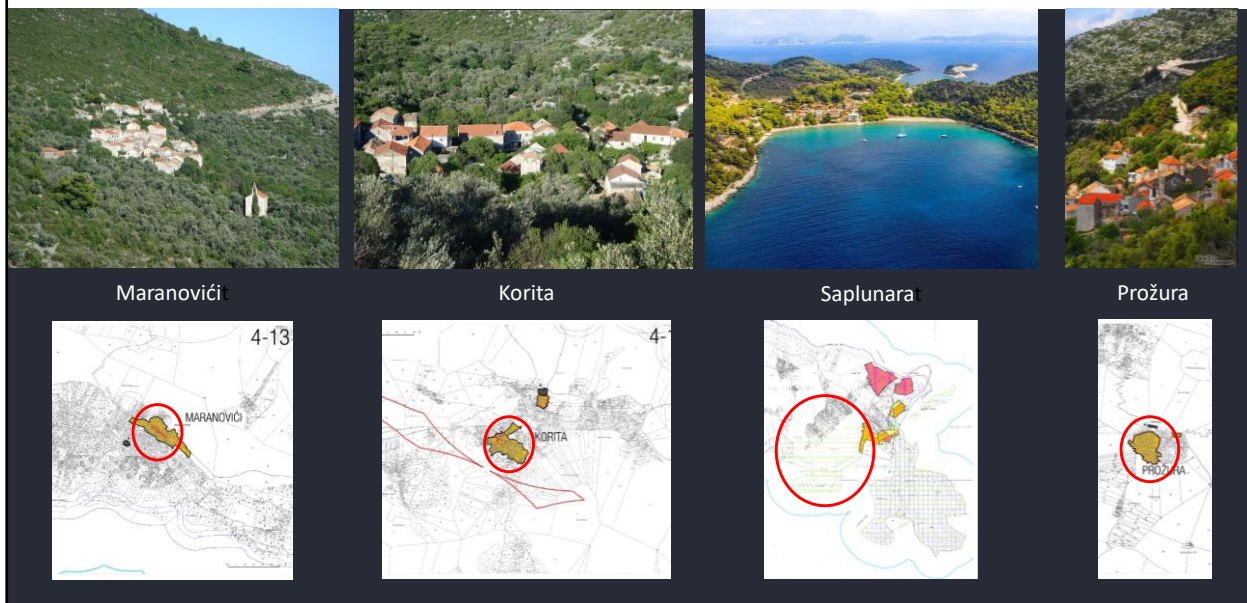

12.

Cjeline od regionalnog odnosno lokalnog značaja mogu biti zaštićene kroz sustav prostornih planova kroz odredbe i smjernice te mjere zaštite.

U konačnici postoji mogućnost sukladno zakonu proglasiti ga regionalnim ili lokalnim dobrom što je u praksi teško ostvarivo.

Danas u PPUO nije napravljen taj korak, a PPŽ koji je regionalni plan preporuča izradu detaljnijih podloga za vrijedne ruralne cjeline ili njihove dijelove.

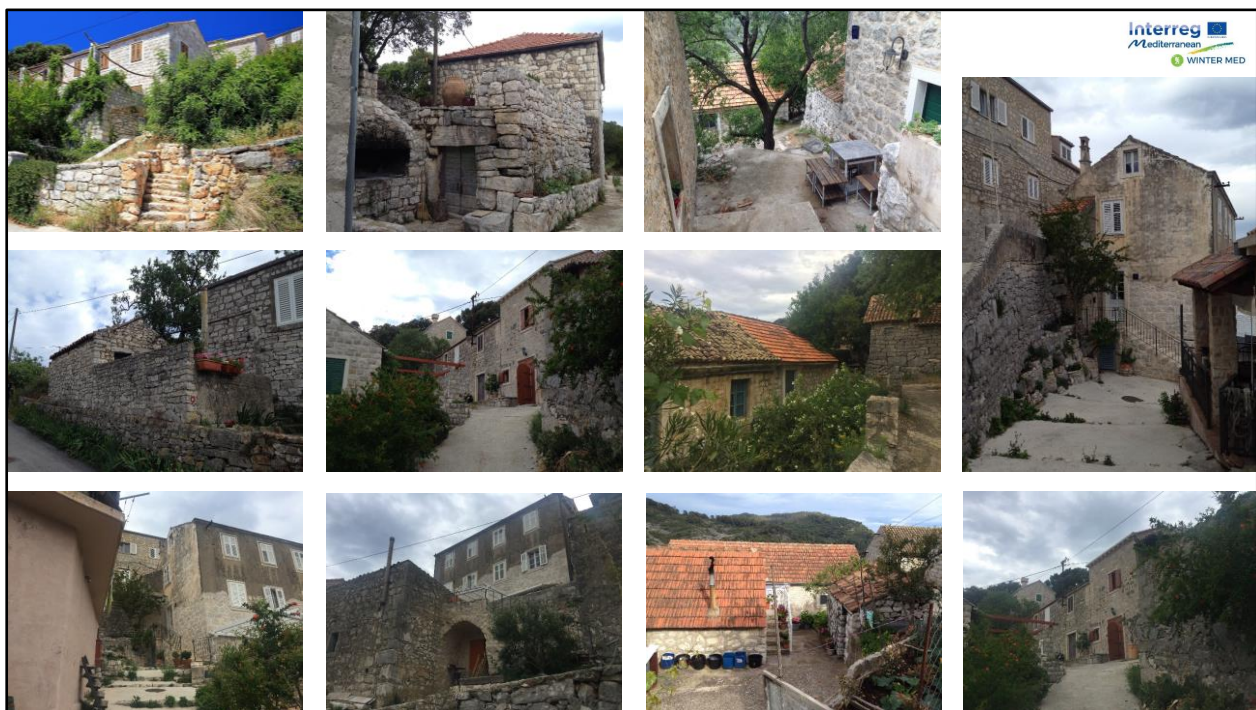

13.

Iz potrebe zaštite kako cjelokupnog obalnog i otočkog krajolika tako i vrijednih urbanih i ruralnih krajolika na otoku, kroz ovaj projekt, pokušava se skrenuti pažnja na povijesne cjeline koje danas ne uživaju zaštitu temeljem Zakona.

One su zanemarene, u prostornim planovima označene su u kartama i utvrđene su mjere zaštite, ali nisu planerski proučene niti im je određen karakter i morfologija koja bi se pratila i u daljoj izgradnji kako bi cjelokupna slika naselja bila skladno ukomponirana u krajolik.

Vremenom se uništava tradicionalni tip organizacije naselja, sklopova, ulica i kuća.

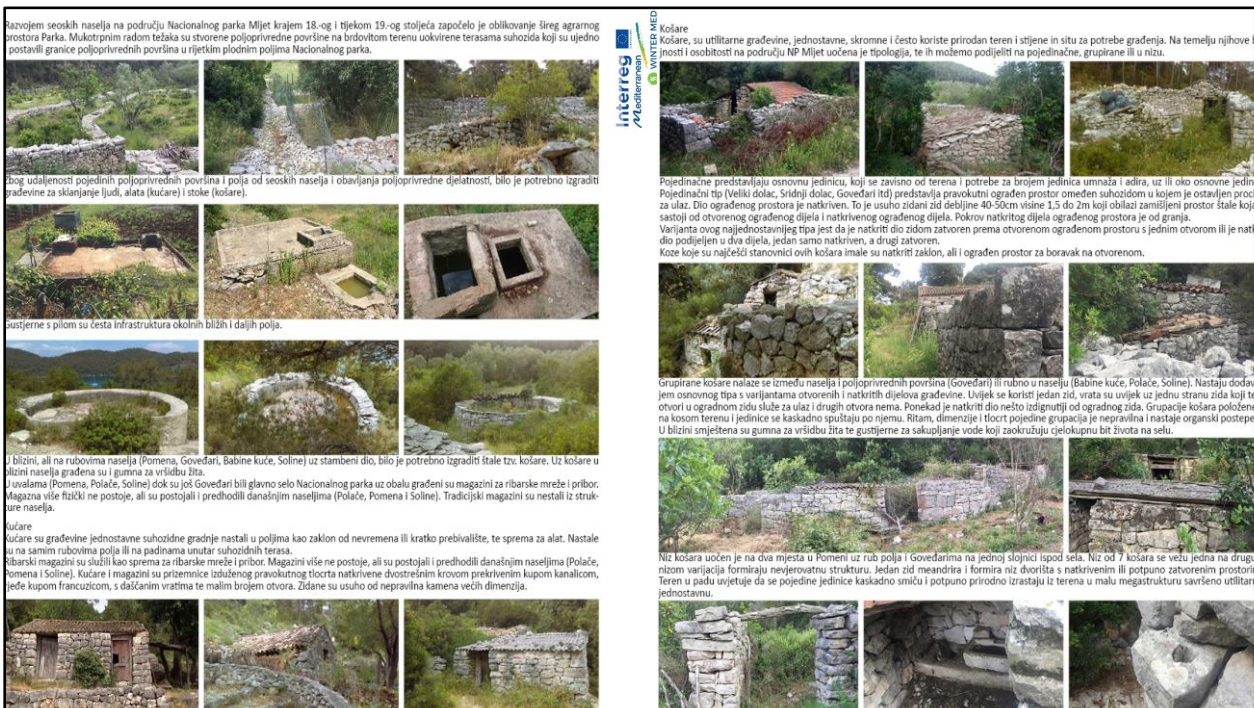

16.

Potreba jačanja sustava zaštite temeljem Prostornih planova je jedan od ciljeva ovog projekta, te Županija želi pomoći JLS kroz EU projekte istražiti vrijedne cjeline te odrediti smjernice za ugradnju u Prostorne planove.

Ugradnja smjernica u prostorno plansku dokumentaciju ne znači kočnicu u izgradnji već postavljanje jasnih odrednica za budući razvoj tih naselja imajući na umu njihov veliki značaj i ključnu ulogu u gospodarskom razvoju i diverzifikaciji turizma. Njihova jedinstvenost i bogato naslijeđe upravo iz tih razloga treba očuvati.

Pored toga, ovaj projekt bi trebao senzibilizirati javnost, kako stručnjake tako i građane, na tradicijske vrijednosti i potrebu očuvanja specifičnosti ambijenata kulturne baštine i kulturnih krajolika pojedinih regija radi njihovog gospodarskog prosperiteta i dugotrajnog održivog korištenja

17.

Rezultat projekta je Stručna podloga u kojoj je rezultat:

- Smjernice za planiranje naselja u kojima se nalaze evidenirane-zaštićene kulturno-povijesne cjeline spremne za ugradnju u PPUG/O i
- Brošura o poželjnom načinu gradnje i preporukama za rekonstrukciju
  - naselja koja u sebi sadrže evidentirane kulturno povijesne cjeline te
  - gradnje izvan građevinskih područja u kulturnom krajoliku otoka

Napredovanje projekta će se prezentirati

- Projektnim partnerima iz Italije, Francuske, Cipra i Grčke;
- Lokalnom stanovništvu;
- Općinama, gradovima, županiji i ministarstvima i
- Zainteresiranoj javnosti.

HVALA

18.